

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
lov@ft.dk

Beskæftigelsesministeriet

Ved Stranden 8

1061 København K

T +45 72 20 50 00

E bm@bm.dk

www.bm.dk

CVR 10172748

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 8. november 2018 stillet følgende spørgsmål nr. 36 (L 13), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Bent Bøgsted.

Spørgsmål nr. 36:

”I bemærkningerne til lovforslaget hedder det bl.a., at ”I forhold til nyansatte personer, der er i beskæftigelse, men endnu ikke opfylder det almindelige beskæftigelseskrav i henholdsvis sygedagpengelovens § 32, stk. 1, nr. 1, eller barselslovens § 27, stk. 1, nr. 1, og som er midlertidigt sygemeldt eller fraværende på grund af graviditet, fødsel eller adoption, ses forslaget om indførelse af opholdskravet ikke at indeholde en yderligere saglig grund til forskelsbehandling end optjeningskravet i sig selv.

Der er derfor en risiko for, at domstolene i en konkret sag vil anse forskelsbehandlingen af disse grupper for at være i strid med artikel 14 sammenholdt med artikel 1 i 1. tillægsprotokol i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.”

Ministeren bedes uddybe de nævnte bemærkninger og herunder redegøre for størrelsen af den nævnte risiko og om de evt. muligheder for at undgå denne risiko. ”

Svar:

Jeg vil gerne starte med at slå fast, at der ikke indføres et opholdskrav for ret til sygedagpenge efter sygedagpengeloven eller dagpenge efter barselsloven.

Det vil sige, at en person, der har været i landet, i et andet EU/EØS-land eller i Schweiz i mindre end 7 ud af 8 år, har ret til syge- og barseldagpenge, hvis de almindelige betingelser i sygedagpenge- og barselsloven er opfyldt – herunder at personen opfylder det almindelige beskæftigelseskrav i disse love.

Grunden til, at lovforslaget alligevel kan få betydning for retten til syge- eller barseldagpenge er, at man også kan opfylde beskæftigelseskravet for ret til syge- og barseldagpenge ved, at man ville have haft ret til arbejdsløshedsdagpenge, hvis man ikke var syg henholdsvis skulle på barsel.

Det betyder, at ledige, som modtager arbejdsløshedsdagpenge, kan overgå til syge- eller barseldagpenge, hvis kravene i øvrigt er opfyldt. Det betyder også, at en person i ansættelse, som (endnu) ikke opfylder det almindelige beskæftigelseskrav for ret til syge- eller barseldagpenge, efter gældende regler alligevel kan få ret til sy-

27. november 2018

J.nr. 18/17235/prb

ge- eller barselsdagpenge, hvis personen opfylder betingelserne for ret til arbejdsløshedsdagpenge.

Det er i forhold til denne sidstnævnte gruppe, at det i lovforslaget er anført, at der vurderes at være en procesrisiko ved indførelse af opholdskravet.

Som det er gengivet i bemærkningerne til lovforslaget, har Højesteret i en dom af 15. februar 2012, trykt i Ugeskrift for Retsvæsen 2012, side 1761, vurderet, at et krav om ophold her i landet i 7 år inden for de seneste 8 år for ret til kontanthjælp var foreneligt med blandt andet konventionens artikel 14 sammenholdt med artikel 1 i 1. tillægsprotokol. Højesteret henviste til, at formålet med at yde en mere begrænset bistand i form af starthjælp (nu integrationsydelse), indtil modtageren efter ophold i Danmark i en vis periode havde optjent ret til mere omfattende bistand i form af kontanthjælp, blandt andet var at få flere i arbejde og færre på offentlig forsørgelse og – for udlændinges vedkommende – at styrke deres samlede integration i det danske samfund.

Højesteret henviste endvidere til, at et skattefinansieret velfærdssystem nødvendigvis må indeholde kriterier for afgrænsning af den personkreds, der kan komme i betragtning til de ydelser, som stilles til rådighed, og at det i denne forbindelse må anses for sagligt at anvende et optjeningsprincip, hvorefter en person - hvad enten denne er dansk statsborger eller udlænding - skal have opholdt sig i Danmark i en vis periode, inden den pågældende kan modtage den højeste bistandsydelse fra det offentlige. Højesteret fastslog, at dette må gælde, selv om et sådant krav efter sin natur i højere grad vil ramme udlændinge end danske statsborgere. I forhold til spørgsmålet om proportionalitet henviste Højesteret til, at starthjælpen (nu integrationsydelse) ikke var den eneste ydelse, som udlændinge havde mulighed for at få.

Endelig udtalte Højesteret, at det ved den samlede bedømmelse af reglernes forenelighed med artikel 14 måtte tages i betragtning, at medlemsstaterne efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis har en forholdsvis bred skønsmargen, når det drejer sig om tilrettelæggelsen af den sociale og økonomiske politik.

Derfor fremgår det af bemærkningerne til lovforslaget, at det på baggrund af denne dom kan give anledning til tvivl, om et optjeningskrav i sig selv kan udgøre en saglig grund til at forskelsbehandle, eller om der skal foreligge en yderligere saglig grund i form af f.eks. et integrationshensyn. Det er konkluderet, at i forhold til nyansatte personer, der er i beskæftigelse, men endnu ikke opfylder det almindelige beskæftigelseskrav for syge- eller barselsdagpenge, er der ikke en yderligere saglig grund til forskelsbehandling end optjeningskravet i sig selv, og at der derfor er en risiko for, at domstolene i en konkret sag vil anse forskelsbehandlingen af disse grupper for at være i strid med artikel 14 sammenholdt med artikel 1 i 1. tillægsprotokol i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at det på trods af den nævnte tvivl, er Justitsministeriets vurdering, at der er tungtvejende grunde til at anse forslaget for at være i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Justitsministeriet lægger vægt på, at det efter Højesterets dom må anses for sagligt

at anvende et optjeningskrav, hvorefter en person, hvad enten denne er dansk statsborger eller udlænding, skal have opholdt sig i Danmark i en vis periode, inden den pågældende kan modtage den højeste bistandsydelse fra det offentlige, og at dette gælder, selv om et sådant krav efter sin natur i højere grad vil ramme udlændinge end danske statsborgere.

I forhold til spørgsmålet om proportionalitet lægger Justitsministeriet vægt på, at ovennævnte grupper fortsat vil have mulighed for at modtage andre ydelser, og at medlemsstaterne efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis har en forholdsvis bred skønsmargin, når det drejer sig om tilrettelæggelsen af den sociale og økonomiske politik.

Så selvom der er en procesrisiko, så er der altså også tungtvejende grunde til, at opholdskravet er i overensstemmelse med konventionen. Derfor er det også min opfattelse, at det fortsat er god idé at have optjeningsprincipper i forhold til dagpenge, da man i mine øjne skal have en tæt tilknytning til det danske samfund for at kunne drage fordel af dagpengesystemet.

Procesrisikoen kan undgås ved at afskaffe retten til syge- og barselsdagpenge på baggrund af en ret til arbejdsløshedsdagpenge for alle personer i ansættelse. Det vil betyde, at der vil være tilfælde, hvor en nyansat ikke kan få syge- eller barselsdagpenge, selvom den nyansatte ville have haft ret til syge- eller barselsdagpenge, hvis personen fortsat havde været ledig.

Venlig hilsen

Troels Lund Poulsen